

VĚSTNÍK

SOKOLSKÉ ŽUPY KOMENSKÉHO

ŘÍDÍ REDAKČNÍ KRUH

VYCHÁZÍ MĚSÍČNĚ. ROČNÍ PŘEDPLATNĚ 8 Kč.
ČÍSLO 1 Kč.

Zaveďte všude v jednotách i pobočkách jednotné tiskopisy ČOS.

I. upomínka o plnění cvičební povinnosti, II. a III.	12 h.
Nález vylučovací (dopis jednoty vyloučenému)	12 h.
Ohláška vyloučení župě	20 h.
Pozvánky do schůzí	10 h.
Měsíční výkazy o tělocvičné činnosti	Kč 4 20.
Listky pro ohlášení přestupu župě	10 h.
Archy pro účtování organizačního příspěvku	20 h.
Deník matriky	40 h.
Dotazníkové listky pro přestupující členy	20 h.
Pokladniční kniha	40 h.
Průkazenky členské s nálepkami	Kč 1 08.
Průkazenky členské prozatímní	Kč 1.—
Průkazenky dorostu s nálepkami	53 h.
Průkazenky žactva	20 h.
Přihlašovací listy	14 h.
Seznam movitostí	40 h.
Účetní list pro členy	20 h.
Záznamy o dopisech	40 h.
Výkazy vzdělávací činnosti	Kč 6.—

VĚSTNÍK

SOKOLSKÉ ŽUPY KOMENSKÉHO.

Náš věstník.

Nikdo se nemůže státi vzdělaným beze vzdělávání, t. j. bez plné snahy a pečlivosti. Jest nám tedy potřeba vzdělávání, jímž bychom se připravili všemu právě rozuměti, všechno právě chtít, konati, mluvit, abychom tak posléze rozumem, duchem, rukou, jazykem ku pravidelnosti přivedení jsouce, vpravdě lidmi slouiti mohli.

Jan Amos Komenský.

Valná župní hromada rozhodla se pro další vycházení věstníku a stanovila za povinnost jednotám a pobočkám, aby byl na 10 členů odebírán 1 výtisk. Jde o to, aby věstník byl skutečným obrazem života v župě, v níž jest sdruženo 36 jednot a 51 poboček. Ve všech těchto jednotách se pracuje; je to práce tělocvičná, vzdělávací, správní, práce pro menšiny a j. Přejeme si, aby o této práci vědělo všechno členstvo i veřejnost. Nechceme se přece krčit s tou svou prací, jež vede k prospěchu členstva, dorostu a žactva a tím k prospěchu národa a státu. Je to drobná práce, ale jen tou se dosahovalo a dosáhne úkolu, který nám Tyrš zanechal jako program práce společně pro národ. Kde ruch, tam život. A tento ruch zachytit bychom chtěli ve věstníku a zachovati tak o něm zprávy pro budoucnost, jež nás bude posuzovati.

Činovníci župní potřebují věstníku nutně pro pokyny, rady, oznámení a výzvy do jednot. Jest dále na jednotách, aby ustavily z výboru **stálého dopisovatele**, jehož povinností by bylo do věstníku zaslati včas zprávu o tom, co se v jednotě stalo, děje nebo podnikne. Hrají se divadla, pořádají akademie, přednášky, besídky, vycházky, výlety, pracuje se případně o letním cvičišti, pro menšiny, dějí se přípravy pro stavbu sokolovny v budoucnu; rádi bychom četli i proslov určený členům, dorostu, žactvu, právě tak jsme zvědaví na pořad besed a besídek s čísly vzdělávacími a tělocvičnými, ponádkových hodin, loutkových divadel, na zkušenosti z těchto různých podniků. Učíme se přece vzájemně z vlastních zkušeností, mnohý člen může mít dobrou myšlenku, jež zůstane nezužitkována, poněvadž zůstala jen v jednotě. Obsah věstníku by tím získal a přestaly by snad nášky na jeho koženost.

Prosíme proto správní výbory: zvolte dopisovatele do věstníku, prosíme i bratry a sestry mimo výbor a odbory: vzpomeňte

na nás se zprávou i zprávičkou. Příspěvky se přijímají v tajemnickém úřadě župy v Kyjově do 15. dne každého měsíce, aby věstník mohl pravidelně vycházet.

Redakční kruh: Adamec František, Uh. Brod, Beck Antonín, Strážnice, Čablík Alois, Uh. Hradiště, Čepelák František, Uh. Hradiště, Fišer Quido, Milotice, Kynčl Rudolf, Velká, Klvač Karel, Uh. Brod, Kočíš Josef, Uh. Ostroh, Ondráček Vladimír, Uh. Hradiště, Pittner Karel, Otrokovice, Zítka František, Koryčany.

Hlídka technická.

Naše barva červená a bílá,
heslo naše: poctivost a síla.
K. Havlíček Borovský.

Župní zkoušky cvičitelské konány poprvé letos a dostavilo se k nim: 21 sestra a 48 bratří. Zkoušky konány 4., 11. a 25. března v Uh. Hradišti před zkušební komisí skládající se z bratří: Janíka, Kožíka, Vika, Horáka a Staše a sester: Sátorové, Nekvasilové a Stavínohové — část vzdělávacích zkušel br. Ondráček. Výsledek známkován číslicemi: 1 = velmi dobře, 2 = dobře, 3 = dostatečně, 4 = nedostatečně. Všichni byli zkoušeni z theorie, praxe a vedení a umístění jednotlivců je následující:

S prospěchem velmi dobrým 5 bratří, s převážně velmi dobrým 8 bratří, z části velmi dobrým a převážně dobrým 8 bratří, s dobrým 13 bratří, převážně dobrým 5 bratří, s dostatečným 6 bratří. — 1 odkázán k opakování a 2 zkoušku neukončili.

To, co zde uvedeno, stačí jistě ku posouzení, že nikomu nebylo nic promínuto, ale zase nemohlo být křivděno tam, kde byla příprava.

Víme, že otázka zkoušených cvičitelů je u nás jednou z nejtěžších, ale budeme-li ji mít stále na mysli, pak se v dohledné době mnoho musí změnit cvičitelstvu ku prospěchu. Je však třeba ustavičného sebevzdělávání, neboť tak jenom je možno otázku tuto účelně rozřešit. I Vy, kteří už máte zkoušky za sebou, nesmíte si dovolit stanout, jež by zcela jistě bylo Vaší zkárou, naopak dále pracujte na podkladě toho, co umožnilo Vám vykonání zkoušek — chtějte dále a výše.

Pomůckou výbornou jsou jistě kurzy cvičitelské — jak okrskové tak i župní, což zdůrazněno bylo již při valné schůzi župního sboru — a doufáme, že v příští době poslání své zcela splní. Je třeba však v jednotách mít stále v patrnosti, koho poslat do

příštího okrskového či župního kursu, pak nemůže uvést „oznámení konání kursu“ — do rozpaků.

Práce mnoho — mnoho žádá pracovníků opravdových — to stále si doma opakujte! Na zdar!
Staša.

Župní rozřaďovací závody mužů konány budou 6. května v Uh. Hradišti. Doba se krátí, nutno co největší úsilí již k přípravě vynaložit, nemáte-li se dožít zklamání. Zejména prostý tělocvik má jako objednaný čas — ven tedy z tělocvičen na vzduch a poctivě dřete! Toto bude teprve předehra — do tuhéto to půjde 20. května při krajevých závodech v Přerově — a výkvet sokolských závodníků utká se pak při mezisletových závodech v Praze. Sem kdo až to dopracuje, ten nemůže být malého ducha, ten musí mít pevnou, ocelovou vůli, již nejen svaly, ale celé tělo své dovede ovládati. A z takových chceme mít složeno sokolstvo, alepoň ta páteř když bude taková!

Ale ani ty, kteří nebudou mít štěstí závodit v Praze nepodceňujeme, vědouce čeho třeba k letošním závodům a znajíce cvičitelstvo naše, z něhož je většina závodníků. — Velká většina musí vést družstva dorostu i mužů a pak teprve se může — z pola nebo z větší části vyčerpána — věnovati sobě. A nelze to často zaříditi jinak ani při vůli a snaze nejlepší. Pro naše malé jednoty neexistují zvláštní cvičitelské sbory pro žactvo, dorost a členstvo, zde jeden sbor cvičitelský — čítající 4—8 členů sám všechnu práci vykonává. A když po tom všem snaží se ještě i na závody se připravovat, pak nad takovými poctivými dřiči nelze ohrnovati nos, když třeba potřebný počet bodů nedocílí.

Máme úctu k Vaší práci a snaze bratři — vytrvejte i nadále, třebas Vám tentokráte nepodá štěstí ruku — však co není letos, bude později — jenom nemalomyslnět — dosud máte ještě výsledky ve svých rukou, přičiňte se, ať jsou pak co nejlepší. Na zdar!
Staša.

Mezisletové závody K mezisletovým závodům pořádaným Č. O. S. jest přihlášeno 35 závodnic nižšího oddílu. Pro vyšší oddíl nepřihlásila se ani jediná závodnice, ač povinnost župy obeslati i tento závod byla několikrát zdůrazňována. Rovněž závody ve hrách a rozestavném běhu 4×75 m jest povinna župa obeslati. Dosud však žádnou přihlášku k tomuto druhu závodu jsem neobdržela. Hry určené k závodům popsány jsou ve Cvičitelce III. ročník, č. 1., str. 16. Župa jest povinna obeslati závod nejméně jedním družstvem kterékoliv hry, nejvýše 3 družstvy pro 3 hry.

Pro naši župu stanovily jsme hru výměnný běh v kruhu. Hra jest velmi snadná, není k ní zapotřebí žádného zvláštního nářadí a může být v každé jednotě nacvičována. Jest zapotřebí pouze dobrých a obratných běžkyň a ty se snadno a lehce najdou.

Rozestavný běh jest znám z loňských župních závodů; jest jen třeba pilně cvičiti běh a předávání poselství, aby ani okamžik času nebyl ztracen.

K závodům přiřčeněn jest též závod zvláštní pro nejvyspělejší cvičenky. Závoditi možno o kterémkoliv druhu závodů a to: V běhu, skoku vysokém a dalekém z místa i z rozběhu, v trojskoku dalekém, ve vrhu míčem a kouli, ve šplhu na laně, v házení míčem do terče a v plavbě.

Jmenné přihlášky všech závodnic kteréhokoliv druhu závodu nutno zaslati n e j p o z d ě j i d o 30. d u b n a t. r. župní náčelnici. Sestry náčelnice jsou si zajisté svých povinností plně vědomy a vynasnaží se, aby přihlášily alespoň jednotlivkyně k závodu ve hrách a rozestavném běhu, nemožou-li celá družstva.

Abyste bylo umožněno obeslati závody nejlepšími z nejlepších, jsou nutny rozřaďovací závody, které jsou stanoveny pro všechny závodnice naší župy na 20. května t. r. Všechny závodnice, podrobte se zkoušce ideové a prokáží znalost prostných neb kuželů určených pro mezisletové závody.

Závodnice nižšího oddílu, jež dosáhnou při rozřaďovacích závodech 70 proc. bodů, nejlepší závodnice v běhu rozestavném a vítězné družstvo ve hře výměnný běh v kruhu — účastní se závodů v Praze.

Zajisté jest to naší věcí společnou, abychom obeslaly závody co největším počtem závodnic, ale závodnicemi řádně připravenými. K tomu jest však zapotřebí každodenního cvičení a svědomité přípravy. Záležel velmi mnoho na Vás, sestry náčelnice, aby závodnice byly řádně připraveny, věnujte jim proto péči co největší. Závodů ve hrách a rozestavném běhu nepodceňujte. Hry jsou důležitou složkou tělesné výchovy vůbec a můžeme jen vítati podobnou závodivost. Zde naskytá se příležitost cvičenkám, slabším na nářadí, závoditi. Připravujte proto co nejvíce závodnic, neboť čím větší počet závodnic, tím větší snaha býti mezi prvními.

Doba rozřaďovacích závodů se kvapem blíží — od závodů dělí nás doba 2 měsíců, napněte proto všechny síly a využítokujte každé chvílky pěkného počasí, abychom k tuhému boji byly náležitě připraveny. Na zdar!

H. S á t o r o v á, župní náčelnice.

Sestry náčelnice!

Žádám byste mi ihned oznámily, zda máte ve Vaší jednotě sestry vhodné pro úkol s o u d k y n ě při mezisletových závodech v Praze. Oznamte:

1. Jméno, hodnost v jednotě a dobu členství.

2. Zda byla závodnicí.
3. Jakou má zkušenost jako soudkyně.
4. V kterém oboru cvičebním chce soudcovat.

Poněvadž k mezisletovým závodům má být připojen též závod jednot ve společných cvičeních podílových, žádám sestry, by mi též i h n e d oznámily, zda mají nebo budou mít něco připraveno.

Podmínky jsou následující:

Cvičení vlastní tvorby buď s nářadím nebo bez nářadí, cvičební úbor libovolný a hudební doprovod obstará si jednota sama. —

Závodní sestavy pro nižší i vyšší oddíl vydané Č. O. S. jsou k dostání v župním knihoskladě. Obsahují závodní řád, cvičení prostná i s kužely. Na zdar!

H. S Á T O R O V Á, župní náčelnice.

Hlídká vzdělavací.

Mravnost je založena na citu. Ale není každý cit pravý, pěkný, a protože mravnost na citu je založena, neodporuje proto rozumu. Hledějme vzdělání právě proto, že cit je slepý, musíme citu svítit rozumem. Vzdělání hledějme praktické, ale také všeobecné a filosofické. Dnes zejména také třeba vzdělání historického, politického. Mravnost dnes znamená do veliké míry mravnost politickou. Nedělejme rozdílu mezi politikou a mravností.

T. G. MAŠARYK.

Zpráva o schůzi vzdělavatelů konaná 18. března v Uh. Hradšti. Je-li tato zpráva obšrnější než bývá zvykem, prosím, aby vzato bylo na vědomí, že se tak děje pro ty, kdo se schůze neúčastnili. Zastoupeny jednoty a pobočky z I. okrsku Kyjov, Koryčany, Šardice, Bohuslavice, Archlebov, Sobůlky, Svatobořice, Stavěšice;

z II. Domanín, Lovčice, Bzenec, Písek, Strážnice, Veselí n. M., Vracov, Blatnička, Nová Ves, Hroznová Lhota;

z III. Buchlovice, Uh. Hradiště, Kunovice, Malenovice, Napajedla, Otrokovice, Staré Město, Babice, Nedakonice, Sptyňov, Ondřichovice, Velehrad, Žlutava;

ze IV. Bojkovice, Uh. Brod, Luhačovice, Nivnice, Újezd, Veleřiny, Záhorovice-Nezdenice, Pozlovice, Rudice, Slavkov; celkem

24 jednot, 17 poboček (z 33 jednot a 54 poboček). Omluveny: Lipov a Ježov.

Župní vzdělávatel uvítav přítomně oznamuje, že letošní rok po přání výboru Č. O. S. má být dobou prohloubení práce tělocvičné i výchovné a že má to být práce nehlučná a neokázalá. Poněvadž výbor Č. O. S. schválil nové řady vzdělávací (Ročenka str. 87), jest na nás, abychom se jimi řídili a je pňili.

Sokolská literatura obsahu vzdělávacího obsažena jest právě tak jako řady, rozvrh práce pro letošní rok a vše, co se týče vzdělávací části sokolské v nové, cenné knize vydané Č. O. S. „Ročenka s o k. č i n o v n í k ů n a r o k 1923“, již každá jednota nezbytně potřebuje a kde každý činovník sokolský najde část, jež se ho dotýká. V ní na str. 118. jest seznam knih vydaných Č. O. S.; 13. sv. Sokolské Osvěty, 4. sv. Tyršova Sborníku, 5 svazeků sokol. přednášek jest to nejmenší, co každá jednota a pobočka má zařaditi do své knihovny pro potřeby vzdělávacího sboru. Chceme-li skutečně působit, pak tyto pomůcky musí být opatřeny. K těmto knihám (v ceně asi 65 Kč) zakupte oba díly Činovnícké příručky a „Zaklady sokolského vzdělání“, jež vyšly v Hořovicích náklad. župy Rokycanovy (8·80 Kč).

Že Fügnerovo album do každé jednoty patří, jest staré již usnesení. Žádám proto všechny vzdělávatele, aby ve výborech toto doplnění knihovny provedli. Během roku provede vzdělávací předsednictvo kontrolu, zda se tak stalo. Nákladem „Tyrše“ Brno, Náměstí svobody č. 16.) vyšla knížka „Sokolstvo a otázky dneška“ (1·80 Kč), vysvětlující tak zv. brněnský návrh resolucí k valnému sjezdu. Seznamem pro venkov vhodných divadelních her jest A. Skáta: Ochotnické jeviště. Tyto potřebné knihy má na skladě neb je opatřiti župní sklad knih v Kyjově.

Naše další práce musí všechny nové přistupující členy skutečně seznámiti s tím, oč Sokolstvo usiluje. Proto všude buďtež provedeny školy a rozhovory, abyste se přesvědčili o tom, že nový člen ví, co jest jeho povinností. Novým členům dejte dle usnesení Č. O. S.: 1. stanovy, 2. Naš úkol, směr a cíl a 3. Příručku, kterou nově vydá Č. O. S. Tato příručka bude také pomůckou pro ideovou přípravu a zkoušky závodních sester, jež se účastní mezišletových závodů.

Pravidelná činnost vzdělávací vysvítá z návrhu bra. Kaňáka otištěného v Ročenke str. 94. Starejme se o splnění povinností k sokolskému tisku. Divadelní kusy, zábavy, kina buďtež pořádaný potud, pokud nejsou závadou pravidelné činnosti tělocvičné, a musí býti obohacením našeho života a ne snižováním mravní úrovně. Vzdělávatele ručí za to, že jest vše v souladu s naším posláním; jest jejich povinností, aby všechny podniky dříve prozkoumali, než se provádějí. V této věci prosím, aby nebylo ústupků a tím ani stížností.

Poněvadž práce vzdělávatele jest rozsáhlá, zřídte všude, kde je to možno, vzdělávací sbor (viz Ročenku: Řády); jednotlivec nestačí na vše. K proslovům, přednáškám, rozhovorům, školám máte látky dosti v požadovaných a na začátku uvedených knihách Sok. Osvěty a Základech sokol. vzdělání. Pro besídky dorostu vyjde snad u Č. O. S. příručka. Kde je to možno, jsou jistě besídky nejlepším prostředkem výchovným, žactvo a dorost účastní se sami činně a nejsou jen trpnými posluchači.

V sídlech okres. osvětových sborů můžete si pročísti zprávu o jednání 7. lidových. sjezdu Svazu Osvětového s názvem: Snahy a směry naší lidové výchovy; tam jest na str. 12. a 13. program besídek provedených v Přebrami 1922 od obrod. hnutí českoslov. studentstva. Tamtéž str. 103.—107. jsou ukázky volné školy lidové, jejíž náměty se hodí i tam, kde pořadate rozhovory, kde se učíme trochu myslit.

Br. Fr. Mikulášek, účastník vzdělávací školy Č. O. S. podal podrobný obsah této školy a její výsledek shrnul v požadavky, jež nam musí býti vodítkem. Jen ideálem zůstane zatím cvičitel-vychovatel v jedné osobě, který by pro vypěstování charakteru — a to je proším našim úkolem — jistě působil nejvíce právě pro svůj stálý styk. Praktické poznatky uveřejní br. Mikulášek sám ve „Věstníku.“

S. F. Palečková, rovněž účastnice školy Č. O. S. promluvila velmi srdečně o dojmech, jež si přinesla ze školy té pro sebe a další práci. Oba referáty přispěly jistě svou úrovní k tomu, aby dodaly přítomným radostného zájmu k další práci. Oběma poděkoval jménem vzděl. předsednictva a župy vzdělávatel, že se školy účastnili a referáty tak radostně vyznívajíc podali.

V rozpravě projevil br. Opletal z Nivnice přání, aby na program schůze příští byl dán referát o činnosti v malých jednotách a aby se rozhovorem tento bod probral. Právě se provádí anketa Č. O. S. o této věci, z naší župy však nebyl zaslán žádný příspěvek, ani přání. Podle této ankety bude možno přání vyhověti.

Náš župní Věstník dle několika hlasů, což schůze konečně sama uznala a je si vědoma i nedostatku vlastních sil, neuspokojuje čtenářů, kteří nejsou právě činovníky a valnou hromadou stanovená povinnost jest břemenem jednotám, které nemohou zasílatý počet župního Věstníku rozprodati. O tomto bodě rozhodne valná hromada župní.

Za vzdělávatele župního navržen br. František Mikulášek z Bojkovic, jenž do týdne se rozhodne, zda funkci přijme. Za okrskové vzdělávatele zvolení: bři Bedřich Š o s t e k z Kyjova pro I. okrsek, F. P r o c h á z k a z Veselí nad Mor. pro II. okrsek, F. N o s e k z Napajedel pro III. okrsek a Frant Mikulášek z Bojkovic pro IV. okrsek.

Školy o Tyršovi konané se účastní za župu br. František Mikulášek. Na schůzi bylo možno prohlédnouti si knihy, o nichž se mluvilo. Poděkováním referentům a přítomným schůze skončena. Na zdar!

Ondráček.

Zřízení župního menšinového odboru Sokolské župy Komenského.

Svornost domácl je podstatnou částí štěstí — spása obcí záleží v dobrých zákonech, které všechny lidí a vše v rovnováze udržují, bezprávi od nevinných zdržují. Jan Amos Komenský.

Úkolem ochranitelek v naší župě dosud bylo pověřeno šest městských jednot sokolských: Fryštát-Napajedla, Karvinná-Uh. Hradiště, Dětmarovice—Uh. Ostroh, Třinec—Kyjov, Český Těšín—Uh. Brod, Jablunkov—Bzenec. Sokolské jednotě v Luhačovicích, jež se přihlásila o ochranu některé jednoty na Těšínsku, bude přidělena menšinová jednotka, jakmile některá z Těšínska bude ohlášena ČOS. Okolnost, že sedm jednot ochranitelek jest v naší župě, vyžaduje zřízení župního menšinového odboru, aby práce pro menšinové jednoty nám svěřené soustavně se prováděla ve všech jednotách ochranitelkách, a aby též ostatní jednoty, jež nemají úkolu ochranitelky, měly účast na župní menšinové práci. Dosavadní snaha o zřízení župního menšinového odboru ztroskotala nepochopením menšinové otázky v jednotách venkovských. Proto nyní bez ohledu na ně svolávám všechny přátele našich menšin z jednot městských i venkovských ku spolupráci v menšinovém odboru, ať zastávají ve své jednotě úkol menšinového důvěrníka či nikoliv.

Br. jednoty ochranitelky žádám o vyslání místního menšinového důvěrníka a pak těch, kteří mají zájem o naše menšiny a chtějí pro ně pracovat. Rovněž žádám těch jednot venkovských, které uznávají za svou národní povinnost do svého sokolského programu přibrat práci nad jiné vděčnou a záslužnou pro naše menšiny, aby lístkem oznámily mně jméno bratra nebo sestry, kteří mezi příslušníky Sokola nebo mimo něj v širší veřejnosti chtějí býti hlasateli hmotné i mravní podpory našich sokolských menšin na Těšínsku. Rád bych svolal v měsíci květnu poradní schůzi menšinových pracovníků, v níž by se ustavil župní menšinový odbor. Zprávy z jednot o jmenování menšinových pracovníků zašlete mně do konce měsíce dubna t. r. Vyšlete ze svého středu bratři a sestry, kteří zajímají se o naše menšiny na Těšínsku a kteří budou zárukou správného plnění povinností menšinových.

Ant. Konečný, župní menš. důvěrník,
Uh. Hradiště.

Na pomoc Sokolstvu v menšinách.

Čtyřicet let zapadlo již v moře věčnosti od oné památné chvíle, kdy v kraji národnostně ohroženém vznikla první sokolská jednota. Nikdo tehdy asi netušil, co znamenati bude pro budoucnost tato troufalost — vzato ovšem ve smyslu německém — neohrožených horníků duchcovských. Němci přičinili se, aby ztrpčovali a téměř znemožňovali jejich snahu a úsilí žiti životem českým v zásadách, hláсанých Tyršem a Fügnerem. Tlak se strany německé budil silný protitlak na straně česke.

Příklad duchcovských měl v zápětí, že i v jiných místech našeho Krušnohoří přihlásil se drobný lid český k životu sokolskému. Kroniky jednot sokolských, jež v našich menšinách vznikaly od roku 1883., přesvědčivě mluví o horečné práci, kterou vyvíjely proti zvýšenému ještě tlaku nepřátelského živlu německého a namnoze neuvědomělého národnostně živlu českého.

Rok 1894 sdružil sokolské jednoty v oblasti krušnohorské v pevně středisko, sokolskou župu Krušnohorskou. Neutěšený stav našich sokolských menšin se tím nezlepšil. Byla nutná pomoc z krajů českých, z bratrských jednot sokolských, jež nepocitily při práci sokolské útisku nepřátelského. Dne 11. října 1896 sešlo se asi 150 zástupců jednot, sdružených v sokolské župě Krušnohorské, v sále Řemeslnické jednoty „Austrie“ v Duchcově, aby vyslanému zástupci ČOS. tlumočili stížnosti i prosbu o podporu v jejich činnosti sokolské. ČOS. vyzvala asi 35 větších jednot, aby mezi svým členstvem ve prospěch jednot menšinových vykonali sbírku knih a ujaly se ochrany. Avšak tíha všech starostí o menšinové jednoty nemohla býti nechána jen tak ochranitelkám. Uznávala se potřeba rychlé, vydatné podpory od jednot jiných, která převzeti úkolu ochranitelky byly slabě. Proto ČOS. v lednu r. 1897 zřídila **menšinový „Národní základ“**, jakýsi svépomocný peněžní ústav, do něhož kruhy sokolské měly přispívati dobrovolnými ročními příspěvky a hlavně dary. ČOS. měla z tohoto „Národního základu“ poskytovat nezúčtitelné zápůjčky na stavbu Sokoloven v menšinách. První menšinová Sokolovna byla zbudována v Mostě r. 1901 s velikými obtížemi a překážkami se strany německé. Ježto soukromé dary sokolské pro „Národní základ“ byly malé, zavedl se od roku 1899 v jednotách roční příspěvek 20 hal. za každého člena, což po dlouhou řadu let bylo jediným zdrojem příjmů „Národního základu“ vedle nepatrného výtěžku z prodeje dopisnic a členských průkazek. Tento příjem daleko nestačil na to, aby kryl potřebu nutné výpomoci peněžní v našich menšinách, ježto menšinových jednot stále přibývalo a „Národní základ“ se nezvyšoval.

Starší jednoty menšinové se osamostatnily časem a nové téměř pod rukama vzrůstaly a dožadovaly se pomoci. Tak těsně před válkou bylo jich 65, z toho Dolní Rakousy přihlásily 15 jednot. Národnostní útisk v menšinách v důsledku bojů politických i čes-

kých požadavků o českou školu stále se vzdával, menšinové jednoty sokolské živořily, nemajíce vhodných místností nebo českých hostinců s vhodnou místností pro cvičení. Kterak ČOS. mohla odpomoci tomuto nedostatku, když pokladna „Národního základu“ vykazovala roční příjem jen 30 000 K, když z peněžitých zápůjček staly se dary, ježto většina menšinových jednot nebyla s to, aby vrátila aspoň z části půjčku, byť tato byla nezúčitelná. Proto ČOS., aby rozmnožila příjmy „Národního základu“, zavedla **menšinový kolek** po 1 K, 2 K a 5 K. Bohužel! Netěší se menšinový kolek dosud tě přízni širších kruhů sokolských, neužívá se ho tou měrou, jak právem zasluhuje. Zisk, jenž z jeho prodeje ročně plyne do pokladny „Národního základu“, není úměrný vzrůstu menšinových jednot, jichž dnes máme přes 200, nepočítajíc v to jednoty na Slovensku. A vezmeme-li v úvahu zvýšené výlohy stavební při budování tělocvičen a dále okolnost, že za dvě léta nastřádalo se asi 100.000 Kč, uznáváme, že ČOS. nemůže konati velkých zázraků, chce-li plnití vskutku své povinnosti vůči menšinovým jednotám sokolským svědomitě. Někdo by namítl, že každá menšinová jednota má ochranitelku, ať tudíž tato stará se o svou světenku, ať tato pomáhá jí vybudovati sokolský stánek, ať zaopatří jí aspoň nejnnutnější tělocvičné nářadí. Byl by na omylu, kdo by tak soudil. Nahlédněte jen k ochranitelkám a uvidíte, že tyto nemají mnohdy na různých ustláno, že mají též své potřeby sokolské, jež dobou stoupily do závratné výše. Aby bylo zpomoženo menšinovým jednotám, jest zapotřebí, aby každý příslušník Sokola přispíval aspoň korunovým menšinovým kolcem ve prospěch našich jednot, jimž není dopřáno pracovati v klidu pro své blaho duševní i tělesné.

Milý sokolský čtenáři! Chtěl jsem Ti krátce podati nástin počátků sokolské menšinové činnosti a pak seznámí Ti s podpůrnou prací Č. O. S. Naše sokolská župa Komenského má též povinnost ochranitelky vůči světeným nám menšinovým jednotám na Těšinsku. Kdo zajímá se o Těšinsko se stanoviska sokolského, ví dobře, že hlavní snaha menšinového odboru ČOS. jest věnována kraji Bezručovu. Proto povinností našich jednot jest, aby zavedly menšinové kolky, aby jich užívaly na členské legitimace, na vstupenky do zábav. Nezatíží jistě nikoho, když našim menšinám věnuje ročně 1 Kč ve způsobě menšinového kolku na průkazce. Doporučuje se, aby sokolští živnostníci opatřovali účty, aspoň větší, menšinovým kolcem, dají tím nejlépe na jevo, porozumění pro sokolské menšinové úkoly.

Prosím všech menšinových důvěrníků v naši župě, aby v jednotách upozornili na důležitost této sokolské svěpomoci, aby budili zájem o národnostní otázky našich menšin. A sokolské rodiny mohou pamatovati menšinového „Národního základu“ při rodinné příležitosti, na př. při svatbě, úmrtí, v den výročí naší samostatnosti atd. Vzájme se v postavení našich sokolských menšin, budme na chvíli svědky jejich národnostní obrany proti živlu nepřátelskému

a staneme se ihned jejich pomocníky. Nebude pak nám za těžko věnovati jim onen nepatrný peníz, když pro jejich národní bytí mnozí obětovali svůj život na oltář vlasti, a činili tak rádi, bez reptání.

Ant. Konečný, Uh. Hradiště.

Zprávy a pokyny ze župy.

Sokolská župa Komenského. Schůze předsednictva konala se v neděli 18. března 1923 v Uh. Hradišti. Přítomni: Dr. Kozánek, Rychman, Staša, Ondráček, Ťukal, Dr. Kocián, Konečný, Blažek, Kožík, Řiháková, Sudek, Záhorovský, Adamec, Janoušek, za Sátorovou Vajenbaurová, za Vacíka Cibulka, Omluvení Sátorová, Sladký a Šiška.

Schůze zahájena bratrem starostou o 1/4 15 hod. Zápis o schůzi minulé přečten a schválen.

Ze zprávy jednatele a tajemníka: Z ČOS. — Jednotám se znovu připomíná resoluce V. valného sjezdu ČOS., podle níž každá jednota jest povinna odebrati tolik výtisků Věstníku Sokolského, aby na každých 10 členů připadl 1 výtisk. Úrazový odbor ČOS. zamítl udělení podpory členu pobočky v Archlebově pro pozdní hlášení úrazu. Vyplatil invalidní odškodné členu pobočky v Havříčích Kč 3.711.40, dorostenci jednoty v Buchlovicích Kč 430.—, členu jednoty v Malenovicích Kč 1.000.—. Předsednictvo ČOS. schválilo vyloučení Josefa Kuclera z Uh. Ostrohu, Jindřicha Baďury z Napajedel, tohoto ze všech jednot. Od povinnosti cvičební osvobození: Krupařová Anna a Nobel Max z Uh. Hradiště. Resoluci (návrh) VII. valného sjezdu ČOS. schválily jednoty v Luhačovicích, Nivnici, Újezdě-Těčové, Velké. Změn navrhuje jednota v Záhorovicích; postoupeno župnímu sboru vzdělavacímu. Vzata na vědomost omluva pobočky v Kožušicích, již nemožno přispěti na sokolskou koledu. Tato vynesla v župě od 49 jednot celkem 6760 90 Kč. ČOS. odvedeno Kč 6612.40. Přihlášeno ku podpoře 48 členů s 13 dětmi, jimž vyplacena Č. O. S. pokázaná částka Kč 5516.—. Osamostatněna pobočka Hluk (mateřská jednota Uh. Ostrohi). Župa má nyní 34 jednot a 53 poboček, 7357 členů bez pobočky v Archlebově (Ždánice), od níž nemožno dostat číselné výkazy a seznamy členstva. Z toho 5323 mužů, 2034 žen. Všem pobočkám se důrazně připomíná, že veškeren styk s úřady, župou, ČOS. musí se dít výhradně prostřednictvím mateřské jednoty, která je za pobočku plně zodpovědná. Schváleno vydání župních kursů cvičitelských pro muže v Uh. Hradišti Kč 1.788.50 (jednota) — ženy — Kč 500.— rovněž jednota. Návrh sokolské župy Podkarpatské Rusi na zájezd župní k nim odložen na dobu pozdější, snad v příštím roce. Slavnosti otevření Sokolovny v Pardubicích se nezúčastníme.

Technický sbor župní konal 18. března výroční valnou schůzi a navrhl valné hromadě župní za náčelníka Jaroslava Stašu, náčelníci Hedviku Sátorovu a jich náměstky zvolil Martina Janíka a A. Vajenbaurovou; náčelníkem I. okrsku Zítka, náčelníci Vajenbaurová, II. Křížek a Junková, III. Valenta a Kostlánová, IV. Adamec a Mazačová, členy předsednictva Kožíka a Švejčaru. Do kursu ČOS. pro vedoucí žákyň přijata sestra Viceniková z Bojkovic.

Statistika cvičební za rok 1922 uveřejněna bude v župním věstníku.

Vzdělávací sbor župní usnesl se na výroční schůzi valné doporučit valné hromadě župní bratra Mikuláška z Bojkovic za župního vzdělavatele. Týž bratr účastní se školy o Tyršovi v Praze.

Menšinový důvěrník: Bude ustaven menšinový sbor župní ze zástupců jednot-ochranitelek. Jednotě v Luhačovicích přidělena bude svěřenka přímo ČOS. Valné hromady župní zúčastní se zástupci svěřenek v Dětmarovicích a Jablunkově. Jednotě ve Bzenci povoleno vyplatiti z menšinového fondu Kč 600.—. Výroční zpráva pokladníka, dozorců jmění, rozpočet na rok 1923 schváleny. Zvolena tříčlenná volební komise, která sestaví kandidátku pro župní valnou hromadu. Přijat návrh doporučit valné hromadě snížení odebrání župního věstníku na 10 členů. Na zdar!

Valná hromada Sokolské župy Komenského konala se 25. března 1923 v Uh. Hradišti. Zastoupeno 29 jednot 63 delegáty, župa Těšínská, menšinové jednoty v Dětmarovicích, Jablunkově a Třinci. Ověřovateli zápisu zvoleni sestra Nekvasilová L. a Urban J. Zápis o minulé valné hromadě přečten a schválen. Na návrh br. Rychmana upuštěno ode čtení zpráv činovníků, proto že tyto byly uveřejněny v župním věstníku; přečtena pouze zpráva pokladní za rok 1922, účet správních výloh, správní účet a účet rozvázný. Po vysvětlení dotazu na položku — jiní věřitelé — oznamuje dozorce bratr Adamec, že přezkoumal všechny doklady s bratrem Janouškem, sledal vše v pořádku a navrhuje předsednictvu a pokladníkovi udělení absolutoria. Přijato. Dozorcí upozorňují mimo to na nebývalou výši dluhů jednot a poboček župě a žádají, aby delegáti tlumočili upozornění toto ve správních výborech.

Kroniku dodaly dosud jednoty: Buchlovice, Hradiště Uherské, Komna, Lipov, Nivnice, Střílky a pobočky Chvalnov, Kožušice, Vlčnov, Vracov.

K slovu přihlásil se zástupce župy těšínské bratr Machara z Třince, který poděkoval za pozvání a ujistil valnou hromadu, že župa i jednoty těšínské nás nezklamou. Vzato s povděkem na vědomost a další činnosti provoláno „Na zdar“.

Volby provedeny aklamací. Zvolení: Starostou Dr. Karel Kozánek z Kyjova, náměstkem Jan Rychman ze Bzence, jednatelem Hynek Hlobil z Kyjova, náčelníkem Jaroslav Staša z Malenovic,

náčelníci Hedva Sátorová z Uh. Ostrohu, vzdělavatelem Vladimír Ondráček z Uher. Hradiště, pokladníkem Václav Ťákal z Kyjova, důvěrníkem zdravotního sboru Dr. F. Kocian z Uh. Hradiště, důvěrníkem menšinovým A. Konečný z Uh. Hradiště, dalšími členy František Kozík z Uh. Hradiště, František Šiška z Napajedel, Alois Blažek z Uh. Brodu, náhradníky Oldřich Sudek z Uh. Ostrohu, Františka Řiháková z Malenovic, Karel Antoš z Kyjova. Dozorci jméni a účtů František Adámc z Uh. Brodu, Vladislav Bachmánek z Napajedel, Vladimír Janoušek v Uh. Hradiště. Zástupci do výboru ČOS.: Dr. Kozánek, Kozík, náhradníky Staša, Hlobil. Rozpočet na rok 1923 Kč 69 100.— přečten a schválen. Příspěvek župní ponechán dosavadní Kč 6.—.

Návrh jednoty v Koryčanech, aby upuštěno bylo od vydávání župního věstníku zamítnut. Snížen pouze povinný odběr jednot a poboček z 20% na 10 %. Schváleno utvoření redakčního kroužku, do něhož se ihned přihlásili Sotorník z Napajedel, Adámc z Uh. Brodu, Čábilk a Čepelák z Uh. Hradiště, Zítko z Koryčan, Fišer z Milotic; ustavující schůze svolána bude co nejdříve. Návrh jednoty v Lipově, aby župa pořídila serií diapositivů pro potřebu vzdělavatelů jednot a poboček odkázán ČOS. Návrh jednoty ve Veletínách, aby župa přičinila se o snížení povinného odebírání Věstníku ČOS. jednomyslně zamítnut. Župní sbor cvičitelský zvolil místonáčelníkem bratra Martina Janíka z Uh. Hradiště, místonáčelníci ses. Vajenbaurovu z Kyjova. Místo župního sletu uspořádán bude tajný výlet. Přijat návrh jednoty v Uh. Hradišti, aby ČOS. nařídila nepřijetí přestupující členy z jedné jednoty do druhé, kteří by se u své jednoty řádně neodhlásili. Jednotám, které župní valnou hromadu neobestaly (Domanín, Hluk, Nechvalín, Slavičín, Šardice), udělena důtka. V letošním roce provedeny budou župní kursy pro činovníky jednot (starosty, jednatele, pokladníky, náčelnice, náčelníky, vzdělavale, menšinové důvěrníky atd.), aby docíleno bylo jednotné agendy v celé župě.

Župa má (25./III. 1923) 34 jednot, 53 poboček, 7701 členů. V uplynulém roce pořádána 4 okrsková veřejná cvičení, župní slet členstva, lehkooathletické závody. Uspořádáno celkem 339 přednášek, z toho 150 sokolských. O.

Vzdělavací výkazy zaslané poštou frankujte jako dopisy (platíme pokuty). Jen prázdný výkaz možno zaslati jako tiskopis.

Tělocvičná jednota Sokol ve Vracově sehraje ve svato-dušní svátky po oba dny v přírodě divadelní hru *Jan o š 1 k*. Okolní jednoty se na toto divadlo upozorňují a zároveň zvou k účasti. Vlakové spojení je přímé a výhodné. Při divadle účinkuje 60 osob a dobové kroje budou objednány z Národního divadla. Na zdar!

Řád

pro pořádání veřejných cvičení v jednotách Sokolské župy Komenského.

A. Každá jednotka smí pořádat pouze jedenkrát za rok veřejné cvičení a sice sama (vlastními silami) bez pomoci jiných jednot.

B. Pro veřejné cvičení stanoví se nejmenší počet cvičících: 20 mužů, 10 žen mimo dorostu.

C. Průvod nebudiž pořádan, není-li proň zajištěno alespoň 30 bratří v kroji — ti to mohou být i z jiných jednot sousedních.

D. Jednoty, které chtějí pořádat veřejné cvičení, necht oznámit to do konce b. r. župnímu náčelníkovi — tento valné schůzi cvičitelského sboru navrhne, v jakém pořadí mohla by se veřejná cvičení konat, aby nebylo rušeno datem pro podniky okrsků a župy.

E. O povolení veřej. cvičení musí jednotka žádat technické předsednictvo župní alespoň 6 neděl před dnem, který pro ni byl rezervován. Předsednictvo rozhodne nejpozději 3 týdny před veřejným o žádosti a sice po slyšení náčelníka okrsku, kterýž vykoná dozor v dotyčné jednotě na vyzvání náčelníka župy.

Povolení veřej. cvičení je závislé na tom, zda jednotka koná řádné své povinnosti vůči župě (obesílá schůze okrsku i župní, má v pořádku výkazy a pod.).

Každé opatření, které okrskový náčelník v jednotě učinil musí být vykonáno, jinak může být vydán zákaz veřej. cvičení (nejméně 14 dní předem). O všech opatřeních, po případě zákazů veřej. cvičení, musí být ihned podána zpráva župnímu náčelníkovi, aby též pak mohl o tom referovat ve schůzi župního předsednictva.

Proti zakazu může podat jednotka odvolání k župnímu předsednictvu, z jehož nálezu není odvolání.

F. Veškerá tato ustanovení netýkají se závodů nářadových nebo prostných, které může jednotka i mimo veřej. cvičení pořádat bez zvláštního povolení — vždy však budiž pořad jejich takový, aby vážnost věci sokolské neutrpěla.

G. Pobočky mohou pořádat veřej. cvičení jednou za dva roky — po návrhu své mateřské jednoty — však za těchže podmínek, jako jednoty, s tím pouze rozdílem, že se mohou i dvě pobočky sloučit pro pořádání veřej. cvičení. Ustanovení toto platí i pro malé jednoty.

H. Tělocvičné besedy a akademie dlužno považovati též za veřej. vystoupení a smí tyto pořádat jednoty i pobočky pouze jedenkrát za rok. Je-li na tomto vystoupení účastněna i mládež, nesmí býti pořádáno zvláštní vystoupení mládeže.

Pro tak zvané „Akademie v přírodě“, není-li cvičeno na podiu, platí ustanovení pod B. a E. uvedené.

Změněný tento řád schválen technickým i správním předsednictvem župy 8. dubna 1923.

Sokolská župa Komenského

Jaroslav Staša, náčelník.

Dr. Karel Kozánek, starosta.

SKLAD KNIH **Sokolské župy Komenského** **v Kyjově**

má na skladě a expeduje Jednotám

členské a dorostenské odznaky, spisy sokolské technické
a ideové, vzdělávací, zábavné hudební a sokolské
tiskopisy kdekoli vydané.

**Jednoty podporujte svůj župní sokolský svépomo-
cný podnik ve prospěch chudých ednot župy a
sokolských menšin.**

Tělocvičné nářadí dle Č. O. S.
přesně vyrábí a dodá br.

FR. ADAM, Praha-Kunratice.

Ceny konkurenční. Výhodné splátky.

VZORNÉ cvičební úbory

Pro žactvo, dorost i členstvo, látky a přípravy

dodá ODBORNÝ ZÁVOD SOKOLSKÝ

MIROSLAV ZACH,

PRAHA II.

ŽITNÁ 40.